

Sygn. akt : VU 435/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku S. M.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W.

o objęcie ubezpieczeniem społecznym od dnia 01.04.2010 r.

na skutek odwołania S. M.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W.

z dnia 22 stycznia 2013 roku

znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 435/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 stycznia 2013 r. znak: (...)Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W. stwierdził podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników i obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie oraz składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe przez S. M. od dnia 01 kwietnia 2012 r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy, powołując się na treść art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników wskazał, iż S. M. został objęty ubezpieczeniem społecznym rolników z mocy ustawy w związku z rozpoczęciem prowadzenia od dnia 01 kwietnia 2012 r. gospodarstwa rolnego powyżej 1 ha przeliczeniowego.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył wnioskodawca S. M., domagając się jej zmiany poprzez stwierdzenie, że podlega on ubezpieczeniu społecznemu rolników od 01 kwietnia 2010 r. Ubezpieczony wywodził, iż od czerwca 2010 r. do kwietnia 2012 r. wprawdzie przebywał za granicą, jednak od kwietnia 2010 r. sprawował nadzór nad prowadzeniem gospodarstwa rolnego położonego w J. za pośrednictwem swojego syna, M. M. w ten sposób, że telefonicznie udzielał mu szczegółowych dyspozycji w zakresie prowadzonych upraw.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko tak jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca S. M., urodzony (...) jest współwłaścicielem gruntów rolnych położonych w J., gmina R., których powierzchnia wynosi aktualnie 2,9947 ha fizycznego, tj. 1,0256 ha przeliczeniowego. Od dnia 22 lutego 1995 r. do 01 lipca 2002 r. wnioskodawca, jako rolnik z mocy ustawy podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników

W 2001 r. wnioskodawca wraz z żoną E. M. wyjechał w celach zarobkowych do Stanów Zjednoczonych, gdzie przebywał do 31 marca 2012 r. W tym okresie jego pobyt w kraju miał charakter okazjonalny. Do marca 2010 r. S. M. pozostawał w zatrudnieniu zagranicą i z tego tytułu podlegał ubezpieczeniu.

W okresie od czerwca 2001 r. do kwietnia 2010 r. gospodarstwo rolne wnioskodawcy położone w J. nie było dzierżawione i nikt nie zajmował się jego prowadzeniem. W kwietniu 2010 r. gospodarstwem zajął się syn wnioskodawcy, M. M. na jego prośbę. Za pośrednictwem telefonicznych dyspozycji S. M. decydował o rodzaju upraw na dany rok. Dalszych czynności związanych z uprawami dokonywał M. M.. W latach 2001 – 2012 r. syn wnioskodawcy odprowadzał również podatek rolny od gruntów. W tym okresie nie odprowadzono składek na ubezpieczenie społeczne rolników za wnioskodawcę.

Dowód: - wyjaśnienia wnioskodawcy S. M.: 00:16:55-00:23:58;

- zeznania świadka M. M.: 00:05:11-00:11:16;

- zeznania świadka S. W.: 00:11:29-00:16:49;

akta KRUS – akt notarialny, k. 4-5; decyzja KRUS z dnia 24.04.1996 r., k. 28; zaświadczenie z dnia 18.09.2012 r., k. 94; pismo KRUS z dnia 28.05.2003 r., k. 80; oświadczenie z dnia 23.05.2003 r., k. 77.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy S. M. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 7 ust. 1 pkt 1 oraz art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r., Nr 50, poz. 291), ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu oraz ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny.

Oba cytowane przepisy, poprzez posłużenie się pojęciem „rolnik” nawiązują do art. 6 pkt 1 cytowanej ustawy, który stanowi, że ilekroć w ustawie jest mowa o rolniku rozumie się pełnoletnią osobę fizyczną, zamieszkujejącą i prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osobę, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego do zalesienia.

Na gruncie niniejszej sprawy okolicznością sporną było ustalenie, czy w okresie od 01 kwietnia 2010 r. do 31 marca 2012 r. wnioskodawca wobec wieloletniego pobytu za granicami kraju był rolnikiem w świetle ustawy o ubezpieczeniu społecznym, a w konsekwencji czy podlegał w tym okresie ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu oraz ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu z mocy ustawy.

W orzeczeniu z dnia 29 września 2005, sygn. akt I UK 16/05 Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, iż naturalne znaczenie terminów "rolnik" i "prowadzenie na własny rachunek działalności rolniczej" wskazuje na zawodowy, stały, osobisty i realizujący interes danej osoby charakter tej działalności. Na zawodowy charakter tej działalności wskazuje zarówno użycie określenia "rolnik", oznaczającego specyficzne zajęcie i związane z nim umiejętności, jak i to, że ustawa przyjmuje zasadę wyłączenia z obowiązku rolniczego ubezpieczenia społecznego osób spełniających warunki do objęcia innym ubezpieczeniem społecznym (art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3), dopuszczając jedynie w ograniczonym zakresie możliwość dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez osoby podejmujące pozarolniczą

działalność gospodarczą (art. 5a). Stały charakter, jako kolejna cecha działalności rolniczej, wynika z istoty określenia "prowadzenie działalności". Do takiej konkluzji prowadzi również treść artykułów 7 ust. 2 i 16 ust. 2 pkt 1 ustawy, zgodnie z którymi ubezpieczeniu społecznemu rolników na wniosek podlega inny (niż osoba, której gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny) rolnik lub domownik, jeżeli działalność rolnicza stanowi stałe źródło jego utrzymania. Osobisty charakter działalności, jako cecha działalności rolniczej, oznacza, że rolnik osobiście prowadzi gospodarstwo rolne, co wyraża się co najmniej w tym, że do niego zwykle należy podejmowanie decyzji dotyczących prowadzonego gospodarstwa. Wynika to z samego sensu wyrażenia "prowadzenie działalności", co nie wyklucza jednak korzystania z pomocy innych osób w prowadzeniu gospodarstwa lub zatrudniania w tym celu pracowników. Z kolei nastawienie działalności rolniczej na realizację interesów rolnika wynika wprost z wymagania, aby działalność ta była prowadzona na jego własny rachunek.

Należy dodać, że prowadzenie działalności rolniczej wiąże się ściśle z normalnymi działaniami koniecznymi dla prowadzenia gospodarstwa rolnego, tj. z wykonywaniem pracy w tym gospodarstwie lub wykonywaniem innych zwykłych czynności związanych z prowadzeniem takiej działalności. Założenie takie leży wyraźnie u podłoża regulacji rolniczego ubezpieczenia wypadkowego i chorobowego (art. 7-14 ustawy), które ma rację bytu tylko w przypadku istnienia wskazanego związku prowadzenia działalności z pracą w gospodarstwie lub wykonywaniem innych zwykłych czynności łączących się z prowadzeniem działalności rolniczej. Praca ta lub czynności nie muszą mieć charakteru pracy fizycznej. Mogą polegać, np. na zarządzaniu gospodarstwem (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 1988 r., sygn. Akt III UZP 8/88). W takim przypadku zarządzanie gospodarstwem powinno jednak mieć charakter zawodowej, stałej, osobistej i realizującej interesy danej osoby (posiadacza gospodarstwa) działalności rolniczej, mającej charakter pracy lub innych czynności wiążących się z prowadzeniem gospodarstwa. Należy zauważyć, iż wprowadzając ustawodawca ustanowił domniemanie, że właściciel gruntów zaliczonych do użytków rolnych lub dzierżawca takich gruntów, prowadzi działalność rolniczą na tych gruntach. Jednak sam stosunek właścicielski względem gospodarstwa nie przesądza o fakcie jego prowadzenia.

Uwagę zwraca, iż osoba, będąca rolnikiem w rozumieniu art. 6 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie traci tego statusu z powodu czasowej nieobecności w tym gospodarstwie, jeżeli nie utraciła jego posiadania i nie doprowadziła do zaprzestania działalności rolniczej w zakresie przez niego zorganizowanym. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 21 czerwca 2012 r., sygn. akt III UK 112/2011 zwrócił uwagę, iż przepis art. 6 pkt 1 tej ustawy nie wymaga aby rolnik miał stałe miejsce pobytu na terenie gospodarstwa rolnego. Wprawdzie, przebywanie rolnika w gospodarstwie rolnym jest zasadniczo potrzebne, z uwagi na konieczność wykonywania lub nadzorowania pracy, ponoszenia bieżących wydatków i reagowania w sprawach wymagających natychmiastowej decyzji, jednakże potrzeba ta wynika ze specyfiki produkcji rolnej. Nie jest natomiast wymaganiem ustawowym. Organizacja pracy w gospodarstwie rolnym należy do rolnika i może on tak zorganizować pracę, aby gospodarstwo rolne funkcjonowało także podczas jego nieobecności. Dlatego też, nie powoduje utraty statusu rolnika krótkotrwała nieobecność rolnika w gospodarstwie, jeżeli nieobecność ta nie powoduje zerwania związku z pracą w tym gospodarstwie.

Analizując materiał dowodowy zgromadzony w sprawie w postaci zeznań świadków S. W., M. M., wyjaśnień wnioskodawcy oraz akt ubezpieczeniowych Sąd ustalił, iż S. M. w okresie od 01 kwietnia 2010 r. do 31 marca 2012 r. nie podlegał z mocy ustawy ubezpieczeniom: wypadkowemu, chorobowemu, macierzyńskiemu oraz emerytalno-rentowemu bowiem w tym okresie nie był rolnikiem.

Zgodnie z niespornymi w sprawie ustaleniami faktycznymi, wnioskodawca wyjechał za granicę w 2001 r., gdzie przebywał do kwietnia 2012 r. Jego kontakt z gospodarstwem rolnym w spornym okresie, tj. od 01 kwietnia 2010 r. do 31 marca 2012 r. polegał na konsultacjach telefonicznych z synem, które ograniczały się do wyboru rodzaju upraw w danym roku. Pozostałe decyzje w przedmiocie prowadzenia działalności rolniczej podejmował jednak samodzielnie syn wnioskodawcy. Wnioskodawca do kraju przyjeżdżał sporadycznie, w okresie wakacyjnym. W ocenie Sądu z uwagi na długotrwałą nieobecność w kraju doszło do utraty statusu rolnika przez wnioskodawcę. Sporadyczne wizyty, które nie wynikały z potrzeby nadzoru nad prowadzoną działalnością gospodarczą nie mogą być natomiast uznane za

wykonywanie zawodowej, stałej i osobistej działalności związanej z takim gospodarstwem. Zachowań tych nie można utożsamiać również z wykonywaniem zwykłych czynności składających się na prowadzenie gospodarstwa rolnego.

Wobec powyższego Sąd podzielił stanowisko organu rentowego, iż w okresie od 01 kwietnia 2010 r. do 31 marca 2012 r. nie wystąpiły okoliczności powodujące objęcie wnioskodawcy ubezpieczeniem społecznym rolników.

Z uwagi na powyższe Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie S. M. od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W.z dnia 22 stycznia 2013 r. znak: (...).